

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravlňstvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamešne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Telegram iz Ptuja.

Slovenski kandidat gospod Božidar Raič je najsijajnejše zmagal. Od 360 oddanih glasov je dobil g. Božidar Raič 318, Loeschnigg le 42 glasov. Slava volilcem!

Šesti občni zbor Slovenskega društva.

(V Šmariji 27. januarja 1884.)

Ptujske, celjske, šmarijske in slatinske nemčurje moralo je hudo piknoti naznanilo, da zboruje naše, čedalje krepkeje, politično Slovensko društvo v Šmarijah, v tistih Šmarijah, ktere so lani šulvereinarji s pijančevanjem in rzasajanjem v nemškutarsko mrežo vabili. To jim je bilo preveč. Ni čuda, da se je nekaj storilo, kar bi zdrava pamet opustila. Sklene se namreč tudi za po sili liberalno-nemškega kandidata Löschniggga zborovati v gostilnici g. Jagodiča. Iz Celja so na tega moža tako neusmiljeno pritislili, da ni smel svojih prostorij nikomur prepustiti. Po rani in pozni službi božji dajo pri cerkvi in s plakati na stenah naznaniti, da pride ob 1. popoldne kandidat Löschnigg in bržeas tudi njegov ptujski in celjski rep. Toda navzoč je bil samo Miglič iz Slatine in adjunkt Gerčar, ki je baje 2 sodčeka pive dal prirediti. No, in sedaj, čakajo in čakajo, pa ne pričakajo ne volilcev, pa ne kandidata Löschnigg-a, Vse je izostalo. Da se misliti, kako so sedaj nemčurški glavači, okrajev šmarijskega in rogačkega vsled te očitne sramote poparjeni, potlačeni, pobiti!

Med tem pride 3. ura popoldne. Iz nad g. Anderluhove lepe hiše plapola krasna velika slovenska bandera. Pred hišo in v njej je vse natlačeno ljudi, ki prihajajočega kandidata č. g. Božidara Raiča z živahnim živio-

klicanjem pozdravljajo. Zborovanje odpre društveni podpredsednik č. g. dr. Gregorčec, s škratnim živio svitlemu cesarju, predstavi v osebi g. plem. Felicettija c. k. vlade zastopnika in da besedo č. g. Božidaru Raiču.

Govornik burno pozdravljen izpove najprvle, ka se on sam nikomur v poslanca ne sili, ampak da so ga prijatelji nagovorili, naj kandidira. Vendar če narod ubogi slovenski hoče, da on v 57. svojem leti to breme prevzame, pripravljen je vse svoje moči posvetiti, da pomaga tudi v državnem zboru Slovincem priboriti narodne pravice, preden se v grob leže. Potem zavrača jedrno napade nasprotnikov, ki pravijo: le mešnika ne. Zakaj pa ne? Tega ne povedó, ker nimajo vzrokov. Če narodni mešnik slovenskega naroda ne ljubi, potem ga nihče na celem sveti ne ljubi. Mešnik je pastir, a pastir ne more biti volk. Volkovi prihajajo nam od inod. [Burno živio.]

Zatem razklada svoje politične nazore, kakor so jih naši bralci itak uže v pozivu njegovem čitali. Krasno povedano je bilo to, zakaj Slovenci od Gradca silimo proč, namreč, ker tje le plačujemo, a celo v deželnem zboru nam pravijo: če bodo slovenske tirjatve pravične kolikorkoli, mi jim vendar ne damo veljati. Če pa dva vkup ne gledata, zakaj bi se ne razšla? Ljubeznjivega slavičeka in grdega jastreba vkup v eno kletko zapirati, to vendar ne kaže. [Burno živio.]

Po končanem govoru je kmet Štante priporočeval jednoglasno voliti Bož. Raiča, kar je bilo z rokoploskanjem in živio-klicanjem sprejeto. Potem se zglesi J. Pepevnjak od sv. Florijana in želi, naj bi gospodje v kancelijah več storili, da bi kmetje ne bili prisiljeni toliko dohtarjem plačevati, in naj bi se s kaznovanci trdneje postopalo. Na dalje želi kmet Stoklas, naj bi se trganje gruntov ustavilo, eksekutorji dačni odpravili. G. Raič je obljubil željam ustrezati ter rekel, naj mu volilci, kmetje, ustno ali pismeno le izpovejo svoje želje, on se

bode za nje potegoval zelo gotovo in po vseh svojih močeh. G. Raič je pa vse to razlagal tako gladko slovenski, tako poljudno in zastopno, tako krepko in rezno, da je bilo za njega vse navdušeno!

Sedaj prebere predsednik pismo iz Zibike, kder 5 volilnih mož se izgovarja, da niso mogli priti, ker je predaleč pa da bodo vsi za Raiča glasovali, in 12 telegramov, kar je nepopisljivo veselje vzbudilo. Potem izreka zahvalo c. k. komisarju, vsem od blizu in daleč došlim, gosp. kandidatu, šmarijskim in slatinskim domoljubom, g. Anderluhu za prostorije, naznani gotovo zmago narodnega kandidata in sklene sijajno zborovanje s tem, da zagromi več kakor 200 slovenskih mož škrat živio svitlemu cesarju!

Na volitev Hermanovega naslednika so res oči vseh Slovencev obrnene. To svedočijo nam tudi telegrami, ki so v Šmarije došli. Bodi dotičnim pošiljateljem izrečena prisrčna javna zahvala! Naredili so g. Raiču pa vsem zbranim veliko veselje in ob enem za narodno reč najbolje demonstrirali ali javno se potegovali.

Dolžna zahvala bodi izrečena tudi preč. g. dekanu J. Ivancu, ki so po svojih domoljubnih kaplanih č. g. kandidata in predsednika zborovanju, — sami so se bili odpeljali k slovesnej inštalaciji č. g. J. Jurčiča v Dramlje — prijazno dali povabiti na obed, pa g. F. Skazi, ki je isto ljubav nakloniti blagovolil spremljevalcem iz Ptuja in Haloz ter skrbel za voz. Hvala vsem!

Telegrami se glasijo: **Žavec:** Pozdravljamo srčno slovenskega političnega društva zborovanje; gromovito: živio našemu bodočemu odločno narodnemu poslancu g. Raiču. Živio vsem navzočim. Živio, narodnim Šmarijčanom: Hauzenbichler, Širca, Janič.

Celje: Zavoljo obnega zbora celjske posojilnice ni mogoče nam vdeležiti se Vašega zborovanja. Živeli zbrani domoljubi in narodni kandidat Božidar Raič. Miha Vošnjak, Dr. Serbec, Kapus, Dr. Filipič, Ivan Krušič, Veršec in Baš.

Konjice: Slavni volilci šmarijskega okraja! Konjiški sosedi v duhu pri Vas, smo prepričani, da odličnega narodnjaka č. g. Raiča izvolite enoglasno za svojega poslanca! On je boritelj za našo stvar, najvrednejši naslednik nepozabljivemu Hermanu. Živio Božidar Raič, živeli njegovi volilci, živio Slovensko društvo! Konjiški rodoljubi.

Slatina: Neprijetna okoliščina me doma zadržuje, moj duh je pri Vas želeč Slovincem vse dobro, velečastnemu Raiču dosego naših zahtev. Slovenci! neustrašljivo naprej za vero, dom, cesarja; kratka vojska, večna krona. Plevčak.

Ptuj: Slava slavnemu kandidatu, slava zavednim volilcem. Ptujski Slovenci.

Ormož: Na boj za narodne pravice idočega slogaša Bož. Raiča, pozdravlja dr. Geršak.

Ormož: Srčno pozdravljajo našega prihodnjega državnega poslanca slogaša g. Bož. Raiča kliče složno gromoviti živio! ormožka Sloga. Dr. Žižek, predsednik.

Ormož: Častilcem in volilcem Raičevim slava! V imenu več volilcev Hanzelič iz Hardeka, Ivanuša iz Huma.

Ormož: V Tebi, dika slovenska, da so složni volilci slovenski, Dr. Omulec.

Ormož: Neutrudljivemu in neustrašljivemu boritelju za pravice slovenskega naroda, učenjaku in uzornemu narodnjaku Bož. Raiču in jegovim navzočim častilcem in volilcem gromoviti: Živio! Jesih, Jezovšek, Kandrič, Kranjc, Pirnat, Potočnik, Vraz, Vratič, Zor.

Ljubljana: Zbranim rodoljubom in najboljšemu kandidatu Bož. Raiču želi najboljši uspeh in zaslužen sijajno zmago. Slovenski Narod.

Dunaj: V imenu slovenskih državnih poslancev kličem: Slava slovenskemu društvu! Slava Raiču, da bode skoraj naš sobojevnik. Bog živi narodne volilce šmarijskega in rogačkega okraja! Dr Vošnjak.

Gospodarske stvari.

Za male potroške porabna ledenica.

Led pri hramu je po letu dostikrat velika potreba in dobrot. Marsikteri ponesrečenec bi še zdaj lahko mater zemljo tlačil, ko bi bilo o pravem času, ko je padel, se udaril, vsekali ali kakor koli poškodoval, nekaj kosov leda pri rokah. Ali ni ga bilo in rana se je pogorčila in revež je moral pred svojim časom pod zemljo. Pa tudi v vsakdanjem gospodarstvu je led imeniten pomočnik v mnogoterih rečeh. Zato hočemo tukaj celo priprosto napravo popisati, po kateri se more led več mesecev ja celo poletje lahko hraniti in držati.

Priskrbita se dva precej velika soda, jeden večji, drugi manjši. Veči sod naj je za kakih 15—18 centimetrov viši in širji od drugega. Dno večega soda se pokrije s plastijo v prah stolčenega lesnega oglja ali pa z žaganjem. Manjši sod se potem postavi v večega in se napolni z ledom, ki se mora pa tako trdo, kakor le mogoče v sod stlačiti. Vmesni prostori med obema sodoma se izpolnijo in natlačijo ali z ogljem v prah stolčenim ali pa z žaganjem. Na sode se naredi pokrov, ki je s hodnikom, prav grobim platnom, z žaganjem ali rezanjem ali pa tudi z plevami poblazinčen.

Slednjič se cela ta naprava s volneno odejo ali še bolje s slamnato ali kaj podobnim pokrije in odeje.

Soda se postavita nekoliko vzvišena na podlago in blizo dna se oba soda prevrtata, v katero ljuknjo se potem čep zabije, da je tako mogoče od časa do časa vodo, ki se je na dnu sodov nabrala, odtočiti.

V ti napravi se led drži prav dobro in če sta soda večja tudi v zadostivni množini, tako da je hiša z ledom na več mesecev skozi poletje preskrbljena. Ako se okolo sodov še slamnat plašč napravi, se led še bolj dolgo in dobro hrani. Vrh tega pa ima ta naprava še to dobro, da jo je mogoče več let rabiti. Tudi leseni zaboji se dajo na isti način in v isti namen porabiti.

Kako se konji dolgo časa delavni in za delo sposobni obdržé.

V obče se to doseže z dobro strežbo, v posebnem pa, da se konjem (pogosto in obilno piti daja. Konj se mora večkrat napajati zlasti delavna živina. Krmi se konj le po trikrat na dan, ali napajati bi se moral po šestkrat.

Na Francoskem so poskušali, kako dolgo more konj v različnih razmerah, n. pr. v obleganih trdnjavah brez krme prestat in prišli so do sledečih poizvedeb: Konj more 25 dni brez trde krme živeti, če nič druga ko čisto vodo pije. Konj pa more le 5 dni živeti, če samo trdo krmo, pa nič piti dobiva. Če je 10 dni le trdo hrano pa nezadostivno vode dobival, tako mu je želodec izdelan. Konj, kateremu tri dni niso piti dali, je spil v treh minutah na mah tri galone. Toraj dajte konjem bolj pogosto piti.

Kako si Amerikanci jabelka pečejo. Na amerikanski način pečena jabelka so velika sladčica. No, kako jih pa pečejo Amerikanci? Vzamejo bolj kislja jabelka, jih olupijo in jim peščiče izrežejo, vendar tako, da sada ne delé v več delov. Na to natlačijo peščiča s stolčnim sladkorjem, porabijo drobljanec putra navrh, položé jabelka v ponvo in jo postavijo v pečno cev ali pa v krušno peč. Kuharice poskusite.

Dopisi.

Iz Doliča. (Št. Florijanska fara samostalna občina.) Da bi se našim faranom prikrajšalo potovanje k sodnijski gosposki v Konjice, in da bi ne bili med 4 občine razkosani, odločili smo napraviti lastno občino, premakniti okrajno mejo do Lošperga, in tako razdeliti neprilicno občino Sp. Dolič deloma k Paki ali tudi v Brezje kakor okoliščine in lega krajeva najlepše kaže, in se tudi na oni strani združite s svojimi sosedi. Ker je pa ta čas županstvo Sp. Dolič last Vitanjskih posilnencev, strastnih sovražnikov, skovali so pro-

test poln neresnic za pust. — In čujte, kaj je še novega! G. Mulej je v tej zadevi bil v Gradci in glejte čudo zdaj dobimo sedež sodnije v Vitanje, ktera se ve ne bode nič stala, razrušenje občin in združenje sv. Florijanske fare pa celih 4—5000 fl.?!? Kali? Ko se je posestnik bil in krčmar o zadevi nove občine svojim naprej postavljenim zameril, so mu koj vzeli pravico krčme, skoraj edini kruh. Še drugi krčmar, prijatelj nasprotnikom, se ne sme zameriti gosp. Pučniku, od kterege je odvisen zavoljo dobre službe pri navaženji šodra (bolje rečeno šare) in jim je tukaj edina podpora begati proste kmete, ker uže ravno vsak ne pride k nauku v Vitanje. In ker že neki mora vsaka dobra reč imeti svoje sovražnike, je enaki napravi sv. Jožčanem nasproten neki dr. odvetnik celjan — ta hoče zabraniti, da bi se $\frac{2}{3}$ faranov iz 2 sosednih okrajev ne pridružile sv. Joštu pod Celje, z edinim uzrokom, da bi s svojo malo kmetijo ne bil podvržen kakšni slovenski občini!!! Slovenski svet pa naj zve, da so tukaj skušani narodnjaki, ki bodo na podlagi postave vse dosegli. Prepričani še pa smo, da le cela fara, kot edina občina je v stanu z manjšimi procenti domače potrebe poravnati. Kdor tedaj premisli naš blagi namen dvema farama lastne domače občine napraviti, Pako v domači Vitanjski fari skoraj za polovico pomnožiti, neprilicni Sp. Dolič dve uri dolg eno ped širok, kateri ima le tri noge brez telesa, pa razrušiti, bode gotovo privoščil, da prenesejo k. svoje gnezdo v podrtine Vitanjskih gradov in lahko tam krokaajo za kratek čas, komu? to si naj g. Mulej domisli sam!

Iz Konjic. (Nov učitelj.) Dolgo smo čakali na novega učitelja, — no slednjič ga bomo dobili. Pa kaj mislite kakega? — Takega, ki niti slovenščine zmožen ni, ki ni bil nikdar iz slovenščine izprašan. Piše se Alois Seidler ter pride iz Slov. Gradea, kjer je bil samo provizorično nameščen. Slov. Gradčani so mu baje svetovali, da bi iz slovenščine izpit napravil, ker bi ga potem lahko tamkaj za definitivnega učitelja predlagali. Toda on se je neki izrazil, da bi si s slovenskim izpitom samo spričevalo pokvaril in da lahko brez slovenščine službo dobi — med nemškimi brati. Slavni deželni šolski svet bi nas Slovence ne bil mogel huje kaznovati, kakor s tem imenovanjem. Ne zadosti, da je že učiteljica Schubitz slovenščine nezmožna, ampak more biti še tudi taki učitelj. Uboga naša mladina! — In kdo je to večinoma zakrivil? Naš krajni in okrajni šolski svet, v katerih sedi naš šulvereinski doktor Miha Lederer. Kdo je pa ta doktor Lederer, ki sedaj tako slovenščino mrzi? — Rodom Slovec iz Koroškega, ki je pred nekaterimi leti z lahko palčico k nam priromal in ki si je

sedaj tukaj na slovenski zemlji že precej premoženja pridobil. Pa ne samo, da ta gospod slovenščino mrzi, ampak on si je še predrznil, nas Slovence v nekem pismu, kojega je Kamškim šulvereinarjem odposlal, „na pol omikano“ (halbeivilisirt) ljudstvo imenovati. Na pol omikani smo pač morebiti takrat bili, ko smo v njegovo pisarno groše nosili. Toda vprašali bi ga, kdo je bil takrat poleg, ko je tukaj neki „komedijant“ s pestjo telico ubijal, katera je še le pri 35. udarci padla in katero so potem še s sekiro ubijati mogli? — Ali tudi „na pol omikani“ Slovenci? — Nikakor ne, ampak sami „omikani“ nemčurji in pa neki debel mersarski pomagač, ki jo je bahačasto z rokama okoli mahal. Imeli bi sicer še mnogo takih reči navesti, toda za sedaj dovolj. —

Iz Celja. „Celjska vahtarica je razbobnala, kako toži občinski zastop v celjski okolici pri sodnji celjski poštenjake, gg.: Jožefa Žičkarja, Lipovšeka, Šaha, Žnidarja Andreja in Martina, in Likarja. Toda vložena tožba morala je se na sramoto bedastih tožnikov vzeti zopet nazaj. Celjska vahtarica pa še zmirom molči o tem, namesto da bi krivično obdolženim možem povrnila dobro ime, ki njim ga je skušala vzeti s tem, ko je po svetu raztrobila, da so oni možje zatoženi. Enako je ta frajmavrerski list naznanjal, kako je nek celjski duhovnik sleparil z škofovskimi pastirskimi listi ženske po celjski okolici, da so mu dajale pooblastila za občinske volitve. Res je to stvar po ovadbi Malletovi celjska okrožna sodnija skozi več dni silno ojstro preiskovala; toda slednjč se je pokazalo, da so celjski nemčurji grdi lažnjivci in obrekovalci. Vsa bedasta, toda grozno hudobna zatožba, se je zdaj vrgla pod klóp. Na sramoti so pa ostali: Andrej Dolencec iz Babnega, ki je prvi zvohal tiste pastirske liste; občinski pisar Hofman in župan Malle, ki sta mu verovala in najemala advokata, da je vso bedastočo spravil pred sodnijo. — Ali so celjski nemškutarji že res s pametjo popolnoma skregali se, da v svoji razdivjanosti več ne vejo, kaj delajo?

Od sv. Bolfanka v ljutomerskih goricah. Dne 24. t. m. pogrebli smo tukaj gosp. Antona Štuheca, kateri je pri nas nad 7 let službovoval kot učitelj. Štirinajst drugov spremilo ga je k pokoju. Pokojnik narodil se je 9. aprila 1843. l. pri sv. Tomaži. Bil je najprej za podučitelja pri Mali nedelji, potem v Slovenski Bistrici, na Polensčaku, od koder se je preselil na Holm pri Ormoži, kder je bil polna tri leta. Mož bil je lep izgled izvrstnega učitelja, v vsakem oziru neizmerno marljiv. Akoprem ga je jegova dolgotrajna bolezen hudo mučila, izpolnjeval je zvesto svoje dolžnosti skoro do poslednjega izdiha. Za narodne pravice boril se je krepko kot narodnjak bil je

vedno stanoviten, podpiral po mogočnosti domačo književnost. Bodi mu lahka zemljica!

B. F.

Iz Rač. (Pogorelo) je v torek 26. t. m. gospodarsko poslopje dvema posestnikoma: Bauman-u in Hrastnik-u. Bili so tega ognja krivi otroci, kateri so si najdeni „čik“ hoteli našgati, da bi ga izkadili. Hvala Bogu; da ni bilo veta, sicer bi šla cela vas v plamen. Da ogenj ni imel moči do sosednjih hiš, gre zasluga posebno g. Vračko-tu, ki je zavedno komandiral, ukazoval vodo nositi. Račka vas ima sicer gasilno brizgljo — pa ravno takrat, kadar se potrebuje, je vsakokrat v slabem stanu, da je za stonj. Občinski predstojnik bi moral zagovoren biti, take reči vsako uro pripravljene imeti. Gorelo je od 9. ure zjutraj do okoli 4. ure popoldan.

Z dravskega polja. (Pravda), katero sta imela predsednik krajnega š. sveta v Brezuli in tamošnji učitelj s kovačem Jurijem Plečkom, se je na veliko krajih krivo zastopila, in sicer tako, kakor da bi bil Jurij Plečko omenjena dva zavoljo goljufije pri nekem računu tožil. Temu pa ni tako, in ker je reč dognana, je tedaj potreba kriva mnenja o tej pravdi raztolmačiti. Jurij Pečko, kovač v Podovi, je pretečeno leto prilično neke krajne komisije predsednika krajnega šolskega sveta in pa učitelja v Brezuli na časti razžalil in zadnjemu, ki je ob enem šolski vodja, očital, da otroke z drugimi sotovarishi vred v tatvini podučuje. Krajni šolski svet je na to vložil tožbo zoper Jurija Plečka pri c. kr. okr. sodnji v Mariboru, katera mu je v zadostenje nepremišljenosti 1 mesec zapora, poostrenga z 1 dnevom posta in 1 dnevom v črni celici vsaki teden odmerila. — Jurij Plečko je sicer rekuriral v Celje, in njegov dohtar mu je izprosil, da se mu je zapor na 3 dni z 1 postom skrčil, a vrh vsega tega ima vendar blizo 70 fl. stroškov. Plečko je že nad 70 let star. — Tisti tedaj, kateri so ali sami radi, ali iz nevednosti to reč ravno nasprotno in lažnjivo obrnoli, naj bodo svarjeni!

Z Rožengrunta. Kje pa je to, Rožengrunt? bodo nekteri vprašali. Hočem takoj odgovoriti. Rožengrunt spada v faro sv. Ane na Krembergu, v emerečki okraj, in radgonsko glavarstvo. Leži na pobočji pogorja, ki se vleče med Ščavnico in Muro in sicer na južnem. Med Rožengruntom in Emerekom leži Logatec, ki spada v emerečko župnijo, sekovske vladikovine. Tam na meji med Slovenci in Nemci postavil si je zloglasni „šulverein“ šolo, dobro vedoč, ka bode tudi tukaj nekaj slovenskih otrok v svojo žrelo vrgel. Šola je jednorazredna in za Logačane, ki morajo gotovo urgermani biti, postavljena. A ker „šulverein“ sam vseh stroškov te šole ne bode ali neče plačevati, Logačanom samim pa bi to tudi ne

bi lahko bilo, izmislili si modra butica „šulve-reinerjev“, tudi Rožengruntarje za to šolo pridobiti, kjer je tudi nekaj Nemcev, a mnogo slovenskih otrok. Ker nekateri imajo v trirazredno šolo nekoliko dalje, nego v jednorazrednico v Logatec, in ker se v prvi pre premalo nemški uči, sklenoli so glavači v Rožengruntu se v Logatec vsolati. Prevdariti pa je, da so Rožengruntarji pred nekaj leti z drugimi občinami vred imeli mnogo potroškov za veliko šolsko poslopje pri sv. Ani in se tudi obvezali z drugimi vred vsakoletne potroške plačevati. Sedaj pa par Rožengruntarjev, predstojnik Simonitsch in Graffoner, pre z vsi silo pritiskata na to, da bi se Rožengruntarji tudi v Logatec vsolali in g. okraj. glavar jima pre še pomaga. Na dalje spadajo Rožengruntarji s svojimi otroci vred menda k naše škofiji in č. duhovniki se bodo branili otroke k sebi k spovedi puščati, katerih v krščanskem nauku ne bodo poučevali in tedaj njih k spovedi potrebnega znanja ne poznali; a v Cmerek, osobito po zimi otroke k spovedi goniti je nekoliko predaleč. Tedaj Rožengruntarji prevdariate dobro poprej, kaj bode storili. Gotovo bi sami sebi sramoto in škodo naredili.

Iz Ptujja. (Notar, ki se slovenskih penez brani.) K notarju F. Rodošekju prišla je pretečeni teden stranka, ter ga prosila, naj jej napravi kupno pogodbo, toda v slovenskem jeziku. G. notarja pa je to silno razjarilo, jel kričati nad stranko, rekoč jej, da jo to mešniki učijo, da pa on ne piše slovenski, raje si da kožo raz sebe izvleči. Stranki ni ostalo druga, kot notarjevo pisarno zapustiti ter se podala v drugo pisarno, kjer se je njenej pravičnej želji z veseljem ustreglo. Od stranke je lepo, in vse hvale vredno, da tako vrlo postopa in svoje svete svetinje brani, a nasprotno se pa čudimo g. notarja postopanju. Če on noče slovenske pogodbe delati, delali jih bodo drugi prav radi, strankam pa je jednako, kajti plačati morajo povsodi.

Iz Ptujja. (Izjava.) Jaz podpisani Jožef Grile, posestnik na Bregu izjavim, da jaz tisti „Aufruf“, ki ga je izdala neka stranka in priporoča necega Lešnika kot kandidata za državnega poslanca, nikdar podpisal nisem in je tedaj tisti moj podpis neka hudobna roka brez moje vednosti ponaredila.

V Ptujju 25. januarja 1884.

Jos. Grile, Ivan Urbanec,
priča.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar je obiskal svojo hčerko princesinjo Gizelo v Monakovem na Bavarskem in bil od ljudstva radostno sprejet. —

V državnem zboru je grof Wurmbbrand nasvetoval, naj se nemški jezik proglasi kot državni jezik. S tem bi drugim narodom avstrijskim vsiljevali povsod nemščino, kakor na Ogerskem madjarščino. To bi bila smrt členu XIX. temeljnih državljskih pravic, ki proglašajo enakopravnost vseh jezikov v uradu, šoli in javnem življenju. Nemški liberalci hočejo torej podreti, kar so l. 1868. postavili; Nemci, Slovani, Italijani, Rumuni bi naj ne bili kot bratje pod eno avstrijsko streho, ampak nemščina bi naj za mizo sedela kot privilegirana gospodarica, a druge govornice njene dekline strežnice. Zavoljo tega Wurmbbrandovega nasveta prepirali so se poslanci celi teden; naposled zmaga avstrijska poštenost: s 186 proti 155 glasom so naši slovenski poslanci, dalje česki, poljski in nemški konservativci vrgli Wurmbbranda in njegove nemško-liberalne kričače. Slava jim! Sedaj bodo zopet kaj potrebnjega mogli pričeti. Nemški liberalci so sedaj v zadregi, s čim bi še dalje mogli rovat. — Neverstvo rodi v velikih mestih že strašnih zločinov: v Gradcu so roparji na ulici napali ženo in moža ter oropali, na Dunaji pa socialisti ustrelili zopet policaja in uradnikom se dopošiljajo grozilna pisma. Ministerstvo namerava hujskavalno pisanje novinam in zborovanje socialistom otežkočiti ali za Dunaj proklicati hitri sod. — Minister Tisza je precej omajan: kardinal Simor pa konservativni grof Cziraky bila sta k cesarju pozvana in sedaj Tisza opusti civilni zakon in prenarejanje gosposke zbornice. — V Plevljah se našim vojakom slaba godi Turki ne sprejemajo naših goldinarjev v polnej veljavi, ampak le po 80 kr.

Vnanje države. Italijanski kralj pripravlja se na potovanje v nemški Berlin. — Francozi uže nemilo čutijo nasledke liberalno-judovske trgovinske svobode: obrt, kmetijstvo, kupčija propada, revščina raste. — Nemški cesar Viljem boleha in se utegne kaj zgoditi Nemcem zelo nepovoljnega, Viljelm je namreč uže 86 let star; tudi Bismark ni neumrljiv. — Ne Španskem so v 4 mesecih volitve pa se uže sedaj močno pripravlja na nje, da je vse razburjeno. Če zmagajo republikanci, šteti so dnevi kraljevanja Alfonzovega. — Črnogorci še vedno zastonj čakajo, da jim Turki izročijo Gusinjski okraj, ki ga imajo dobiti vsled zadnje vojske. Turki se izgovarjajo na Arbanavse, ki ovega ozemlja nečejo pustiti. — Angleški general Gordon dobil je 1 milijon goldinarjev in odšel v Hartum, da s pomočjo penez zmagovitega Mahdija pomiri. Poročajo, da je ta uže Hartum vzel in da katoliškim misijonarjem ni dal nič žalega storiti. — Francozi stojijo pred mestom Bak-Ningh v Tonkingu. Če ga napadnejo, žuga kitajska vlada Francozom napovedati redni boj.

Za poduk in kratek čas.

Nemški šulvercin.

(Sleparsko usilovanje nemščine.)

IV. Slovencu nemški znati je koristno pa se mu ni treba zavojto tega slovenstvu izneveriti, ponemčiti. Temu pritrđi vsak pame-ten, pravičen moŹ in tako svetujejo domoljubi tudi slovenskemu ljudstvu. Zelo drugače rav- najo z nemščino najnovejši naši posili prijate- lji, lesičje-zviti Źulvereinerji. Opazili so, kako Slovenec nemški vedeti kot dobro priznava. To sklenejo porabiti. Grozno veseli si na ušesa Źepečejo: glejte vrzel, glejte luknjo, glejte vrata. Vdarimo skoz nja noter med Slovence in razdevajmo jih, da v par desetletjih onemo- rejo! Čeravno Slovence sovraŹijo huje od čr- nega besa, se mu sedaj hipoma na vso moč prijazno reŹajo, ostudno prilizujejo, nesramno laŹejo rekoč: mi hočemo le pravo srečo vaŹe dece. Vendar kateri Slovenec ni popolnem zabit, lahko zapazi, da je ova prijaznost le na videz. Kdor Źulveraj- narja skrbno opazuje in pomni, kar o „bindi- Źarjih“ govorijo med seboj in kar piŹejo v svoje novine, ta mora ves nevoljen biti in po pravici razjeziti se, da je sicer izobraŹenim ljudem mogoče tako po pesjem pohuliti se in nevedneŹe slepariti.

Eden takih pesjih pohuljencev je nedavno Slovencem nekde „pridgal“ rekoč: le nemški se morate učiti, brez nemščine ne mo- re nihče Źiveti“. Čudno, da Źe na sveti nekaj Italijanov, Francozov, Rusov Źivi, ki nemški ne znajo. Dalje je brodil: nemški vam treba znati, ker z nemščino lahko pridete po celem sveti, s slovenščino pa nikamor.“ Tega nam niti treba ni. Slo- venci ne mislimo za palico prejeti pa Nemcem na ljubo svojo lepo slovensko domovino zapu- stiti in iti kakor Judi potepat se po celem sveti. Ne, Slovenci ostanemo doma in se ne damo spodrinoti po tistih lisjakih, ki nas po sveti poganjajo z nemščino s trebuhom za kru- hom, da bi nam naŹo slovensko zemljo leŹi ukradli. Sicer pa le nemčurska nadutost po bahačevo klopoče: z nemščino se pride po celem sveti. Nemeec komaj na Francosko ali v Ame- riko povohne pa uŹe vidi, da ni vse nemško. Tudi je grdo zaničevanje Slovanov, če kdo re- če s slovenščino se celo nikam ne pride. NaŹa domovina je od Radgone do Trsta, od BreŹic do Beljaka dovolj velika. Lepa Źe pa tudi je, ker se nemčurskej druhali in jenim „lačenber- gerjem“ toliko sline ceđijo po njej. Vrhu tega oslarja se na slovenske deŹele bratska Hrvat- Źka, za njej stojijo Srbi in Bolgari; na severu Čehi, Slovaki, LuŹičani, Poljaci in zadi za vsemi Źe Rusi, kojih samih je nad 60 milijonov. To

so sami nam bratje slovanski po krvi in govo- rici. Sirni slovanski svet jih Źteje kot listja, trave. Nekdaj je bojeviti Napoleon tudi kranj- ske Slovence gnal v Rusijo pa sramotno moral beŹati nazaj, ker so mu Rusi uŹgali Moskvo in je straŹna zima pritisnila. Srditi Kozaki podijo pred seboj spehane jetnike. „Stupaj, stupaj“ zakriči Kozak. „Vrag bi stupal, ko sem pa ves zdelan“ reče eden jetnikov. Kozak ostrmi nad temi besedami, spozna v Slovenci svojega slovanskega brata in mu pomaga.

Nemčurji pravijo tudi: nemški je tre- ba Slovencem, da zamorejo z Nemci kupčijo imeti. Tega jim nihče ne veruje, kakor le Źe kak prismojen nemškutarček. Za- voljo kupčije učiyo se tujih jezikov trgovci, kramarji, meŹetarji, ne pa celi narod. No, in Slovenci nismo sami kramarji, kroŹnarji „pin- kafelnerji“ ali pinkel-Judi. Kateri si izmed nas izvoli trgovski poklic, ta se tudi potreb- nih jezikov nauči. Za barantantaje na meji pa smo se dosedaj z Nemci pomenili in se bo- demo tudi brez Źulvereina. Na sv. NeŹini god bil je v Teharji pri Celji letos velik Źivinski sejem. Prignali so 1000 goved. Največ poku- pili Źivine so — Italijani in 40 vagonov napolnili z voli. Bode sedaj tamošnjim Slo- vencem treba v Źolah se italijanski učiti, da Italijani drugokrat zopet pridejo? Gotovo ne. Dobro blago trgovci zvohajo v deveti deŹeli. Kedar Slovenci ne pridelamo dobrega vina, ne izvrstnega hmelja, ne Źlahtnega sadja, kedar ni- mamo ne lepe Źivine, ne raznega lesa ali če imajo drugod blizu nas drugi kaj boljŹega za prodati, o j potem se naj učiyo vse svoje Źive dni nemški; vse tihe noči italijanski — kupcev vendar ne bo. Tako prazne so toraj in sleparske vse kvante nemčurjev in Źulvereinarjev.

(Dalje prihodnjič.)

SmeŹnica 5. Slučajno pridejo duhoven v druŹbo, kder se je nezmerno pilo. BrŹ nalijejo kupico vina in z njo duhovna silijo. Oni jo primejo rekoč: No, dobro, pa bom pil, kakor Źivina, ter jo po malem izpijejo; potem na stran denejo. Pijanci jo hočejo hitro spet napolniti, pa gospod jim branijo, ter rečejo: Nisem več Źejen; dobro veste, da Źivina ne pije več, ke- dar ni več Źejna. Pijanci osramoteni potihnejo.

Razne stvari.

(Slovensko druŹtvo) namerava letos zborovati tudi v Kozjanskem, BreŹiŹkem, Slov. Bi- striŹkem, sv. Lenartskem okraji in konečni glavni zbor jeseni obhajati v Mariboru. Dotični po- verjeniki in domoljubi so proŹeni, naj mislijo na priprave in svoje Źelje najavijo odboru.

(PtujŹka posojilnica) prične 1. febr. delovati, na kar se dotični domoljubi opozo- rujejo.

(† Umrl) je ljubljanski knezoškof prevzvišeni g. dr. J. Pogačar. Prošt Zupan izvoljen je za kapitelskega vikarija in vlada škofijo, dokler ni imenovan nov škof.

(Iz Središča) nam poročajo, da je društvo Edinost za 2. febr. namenjeno veselico preložilo na nedeljo 3. februarja. V okrajni zastop izvoljeni so narodnjaki: Čulek, Sanjkovič, Žinko, Zdravec, Kolarič. Čestitamo!

(Častno občanstvo) podelila je občina sv. Jurij pod Tabrom svojemu župniku zlatomešniku č. g. Globočniku pa gosp. grajščaku Haptu. Slava!

(Ljubljanski Sokol) imel je lani 210 članov, 2223 fl. dohodka in 2000 fl. premoženja. Lepo!

(Izišla) je v g. Leonovej tiskarni lično tiskana knjižica Lovro Stepišnikova iz Slov. Bistrice: „Ženitne in svatbine navade in nabitnice z godčevim katekizmom“. Knjižica bo dobro ustrezala gostovanjščakom in velja s poštnino vred 17 kr.

(Trpljenje Kristusovo) so glediščni igralci predstavljali 24. jan. t. l. v g. Neuholdovej kavarni v Slov. Bistrici baje prav dostojno in genljivo.

(Cerkvene pesmarice) gosp. Gregor Tribnikove tiska se l. del pod naslovom: „Cerkveni orglavec na deželi“.

(Popravek.) G. Miha Čirič iz Bočkovec javlja, da so njegovi osobni sovražniki v nemške novine vest zatrosili, kakor da bi bil on J. Pušaku v Moravcih 130 fl. ukradel. Takšnega zločina še njemu nihče ni mogel očitati in ga tudi nihče tožil ni. Pušaku je 130 fl. ukradel še nepoznan tat.

(Kot volilni agitator) posloval je v Ptuji c. k. kancelist Ljubšina, ker je 25. t. m. pri Vojsku delil listke, na katerih se Löschnigg priporoča in volilci vabijo v posvetovanje 30. t. m. zvečer.

(Ormožki okraj) ima sedaj še bolj narodni okrajni zastop, kakor pred volitvami. Steje 25 narodnjakov in le 5 ali 4 nasprotnike. Nemčurji so do tal pobiti. Imena prihodnjč.

(Spremembe) v Lav. škofiji: č. g. Mat. Stagoj, župnik v Terbovljah postal je administrator dekanije Laške; prestavljeni so č. g. kaplani Jož. Kralj v Žavec, Jan. Govedič v Šoštanj.

(Preveč denarjev) imajo v Rogaci, ker so za šilverein celó na Dunaj poslali 67 fl. Ko bi ljudje pametni Slovenci bili, porabili bi denar za domačo deco. Toda Tagespošta in vahterca jim preveč pamet mešate.

(Najlepši gozd) prodala je grajščina Dobrnska 270 oralov, da ga nemško-liberalni Italijan Negri v Celji poseka. Kaj pa, če bodo neusmiljeno oguljene planine vedno več toče izpošiljale?

(Tepež.) V Lokovicah sta ravsarja Kolenz (ne ptujski) in Klančnik in 4 pajdaši 10. t. m. hudo razsajali v krčmi Paradiževi pri Šoštanji.

(Sejmi) 3. febr. sv. Jurij na Sčavnici, Jarenina, sv. Jakob na Kalobji, Videm, Zelene travnik, 4. febr. Doberna, Vojnik, Lipnica, Maribor, Videm.

Loterijne številke:

V Gradci 26. januarja 1883: 35, 83, 40, 71, 5
Na Dunaji " " 66, 3, 59, 17, 38
Prihodnje srečkanje: 9. februarja 1884.

Hram na prodaj.

Na Ptujski črni gori (Maria Neustift) blizu cerkve na najlepšem prostoru je celo novoizdani hram; ima štiri poslopij, dve kuhinji, eno klet, dvor in vrt ali ograd. Celo prikladno za duhovnika v miru ali onega trgovca. Posestnik tega hrama prebiva v hrami številka 8. tamkaj. 2-3

2-2

V najem

se takoj odda prodajalnica tik cerkve v Rečiškem trgu v gornji Savinjski dolini.

Več pové

Janez Smodiš,

posestnik v Rečici

pošta Mozirje.

Zahvala.

Najtopleje se zahvaljujem vsemu častitemu občinstvu, ki se je v tako mnogobrojnem številu udeležilo pogreba mojega nepozabljivega brata gospoda

Antona Žuža,

kanonika itd. na Laškem. Posebno sem dolžna srčno hvalo, prečastitim gg. duhovnikom in pa kmetom, ki so polnoštevno svojemu dušnemu pastirju izkazali zadnjo čast.

V Žavci dne 21. januarja 1884.

Marija Janič.

Javna zahvala.

Jaz podpisana zahvaljujem se vsem, posebej gospodom učiteljem, kateri so prišli iz daljnih krajev ter skazali 24. t. m. mojemu nepozabljivemu možu poslednjo čast.

Ana Stuhec.

Rigajsko laneno seme.

Tisti kmetovalci štajerski, kateri želijo pravega ruskega lanenega semena iz Rige, kilogram po 20 kr. z zavitkom vred, naj pošljejo svoja naročila pisarnici kmetijske družbe v Gradci, Hofgasse šte. 8, ter naj priložijo dotični denarni znesek. Seme se jim potem takoj dopošlje. (1-3)

V Gradci, dne 28. januarja 1884.
Centralni odbor kmetijske družbe štajerske.

Službo sprejme

oženjen, skozi in skozi pošten mož, vrl narodnjak, ki pa govori tudi prav dobro nemški jezik, ima nekoliko premoženja in je izurjen vrtnar. Preyzame službo kot oskrbnik, vrtnar ali sadjerejec. Pogoji naj se mu naznanijo po oskrbništvu „Slov. Gospodarja“ pod zaznamkom 1884.

Za vinorejce!

Pri podpisanej se more dobiti:

- a) sredstva za čiščenje vina,
- b) sredstva, ki vzamejo vinu odvečno kislino in ga s tem znatno zboljša,
- c) cvet (boquet), s katerim se more dati vinu okus po volji. S tem sredstvom se more napraviti iz navadnega vina muškateljec i. t. d.
- d) barvila za barvanje vina.

Vsa ta sredstva so po postavi dovoljena in zdravju popolnoma neškodljiva.

Cena je po vse nizka.

Vsaki pošiljlatvi se pridoda tudi navod, kako se ima postopati.

Agentura

za kupovanje in prodajo vina

v Mariboru, Tegetthoffstrasse 17.

2-3

Sadovna drevesa

visoko vzraščena, zlate parmene in mašanceljne, prodava v Radgoni 100 po 35 gld.

Povprašuje se naj pri g. Brački v Orehovcih pri Radgoni (pošta Radkersburg) ali pri g. Paulu vitezi plem. Hempelnu v Gradci, Haydn-gasse šte. 10 v 2. nadstopji. 2-3

Cerkvena služba

organista in mežnarja v fari sv. Jarneja v v Ribnici poleg koroške železnice se odda s 1. aprilom t. l.

Prošniki naj se oglasijo osobno pri cerkvenem predstojništvu. 3-3

Mlinar in kovač

dobi dobro službo v Brezji ob Dravi, na mlini, ki ima tudi kovačnico zraven. Več se izvé na pošti v Brezji (Fresen.)

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlatu podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane n jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

7-7 Priznano nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

P. & R. Seemann v Ljubljani.